

MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO
DR.IV.0003.7.2011

Poznań, 17 marca 2011 r.

Pan
Maciej Wiśniewski
Radny Sejmiku
Województwa Wielkopolskiego

Odpowiadając na interpelację zgłoszoną podczas posiedzenia Sejmiku Województwa Wielkopolskiego 21 lutego 2011 r., odnosząc się do części dotyczącej zagrożenia powodziowego spowodowanego przez rzekę Masłówkę, uprzejmie informuję, że podobna sytuacja, jaka występuje na gruntach przylegających do ciek Masłówka, ma miejsce w wielu regionach województwa wielkopolskiego. Główne przyczyny zjawisk powodziowych, w tym podtopień i zalewania użytków rolnych to:

- nadmierna ilość opadów atmosferycznych po wyjątkowo śnieżnych zimach na przełomie lat 2009/2010 i 2010/2011. Taka sytuacja miała miejsce również w listopadzie 2010 roku (opad rzędu 80 – 100 mm). W miesiącach jesienno-zimowych jest to szczególnie niekorzystne, gdyż parowanie wody z gruntu jest praktycznie niemożliwe, a wysoki poziom wód gruntowych powoduje, że woda nie ma możliwości przesiąkania i utrzymuje się na powierzchni, tworząc rozległe zastoiska. Gwałtowne roztopy śniegu w pierwszej dekadzie stycznia br. spowodowały podwyższenie wysokiego już stanu wód, zarówno powierzchniowych, jak i gruntowych;
- niewystarczająca ilość środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa przekazywanej na konserwację i eksploatację cieków, pompowni, obwałowań oraz budowli hydrotechnicznych, na terenie województwa wielkopolskiego.

Każdego roku Rejonowy Oddział w Lesznie Wielkopolskiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu sporządza zestawienie potrzeb w zakresie konserwacji, eksploatacji i niezbędnych remontów urządzeń melioracji podstawowych, na podstawie prowadzonych okresowych przeglądów: bieżących, rocznych wykonywanych wiosną i jesienią oraz pięcioletnich. Na tej podstawie obliczane są szczegółowo wartości wszystkich robót, które należałoby wykonać dla prawidłowego funkcjonowania budowli, pompowni, dla zapewnienia drożności rzek i kanałów oraz właściwego stanu obwałowań, na terenie przyległych gmin. Wartość tych robót w skali województwa wielkopolskiego wyceniono na ok. 200 mln. złotych.

Ze względu na drastycznie niskie nakłady finansowe przyznawane na powyższe cele w ostatnich latach, można było wprowadzać do planu i wykonywać rocznie tylko ok. 10% koniecznych robót. W ubiegłym roku stopień zaspokojenia finansowego potrzeb w tym zakresie wyniósł ok. 6%.

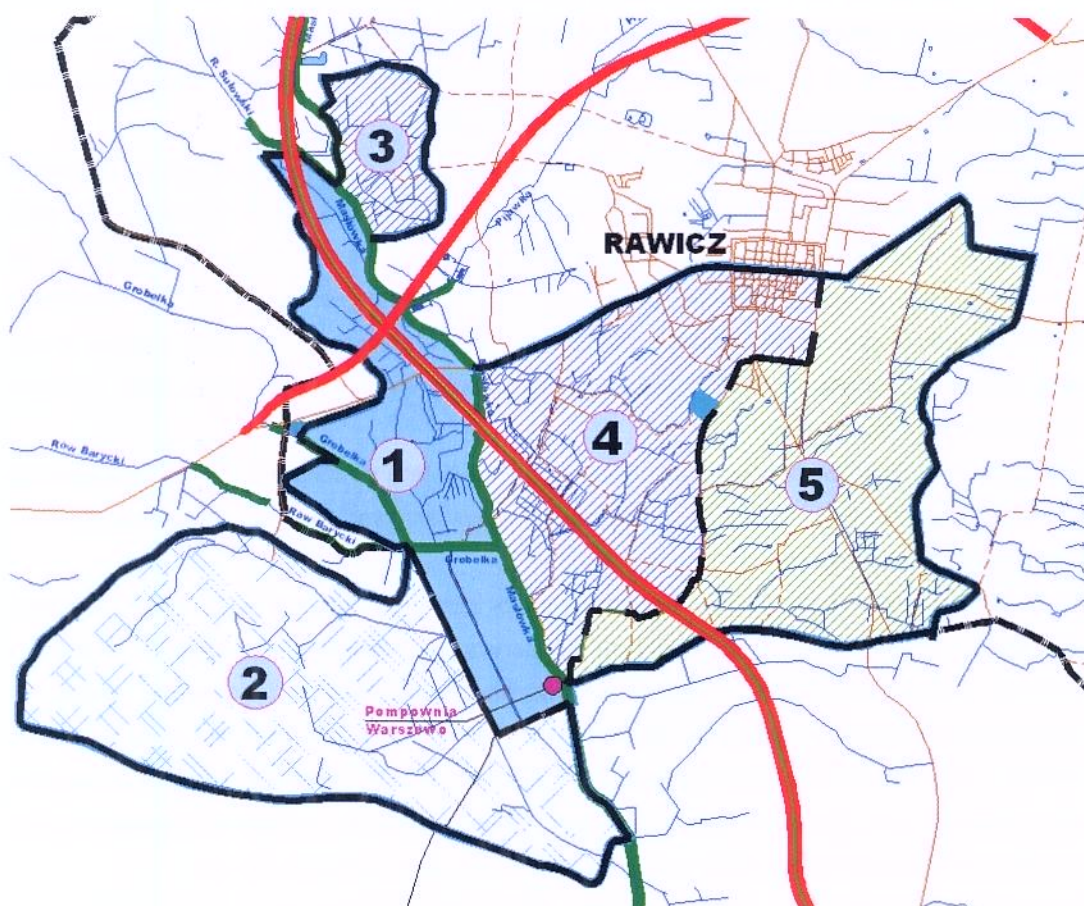
Przy niewystarczającej ilości nakładów finansowych, nie jest możliwe coroczne wykonywanie prac konserwacyjnych na wszystkich rzekach i kanałach. W związku z powyższym w 2010 roku, w celu poprawienia drożności koryta ciek Masłówka, na terenie gminy Rawicz wykonano jedynie zabiegi konserwacyjne polegające na wykoszeniu dna na długości 6,5 km.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że przy tak dużej ilości opadów, w tym opadów nawałnych, nawet po wykonaniu pełnych zabiegów konserwacyjnych, koryta niektórych cieków nie są w stanie przeprowadzić tak znacznych ilości wód, w krótkim okresie czasu.

Nie zgadzam się z zarzutem, że Wielkopolski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Poznaniu odmawia używania pompowni melioracyjnej Warszewo.

Informuję, że w 2010 roku z tytułu pompowania wody, tylko na pompowni Warszewo koszty energii elektrycznej wyniosły 52 479 zł. Nadmieniam również, że pompowanie wody może się odbywać tylko wówczas, gdy zaistnieją ku temu odpowiednie warunki. Nie uruchamia się pompowni, gdy poziomy wody w rzece i na terenie zawala są zbyt wysokie i wyrównane. Wszystkie pompownie dolinowe, odwadniające mechanicznie tereny zawala, są włączane do eksploatacji dopiero w przypadku braku możliwości grawitacyjnego odprowadzania wody z doliny.

(Rys. 1) Schemat obszarów odwadnianych mechanicznie przy pomocy przepompowni Warszewo o powierzchni 2010 ha.

Legenda:

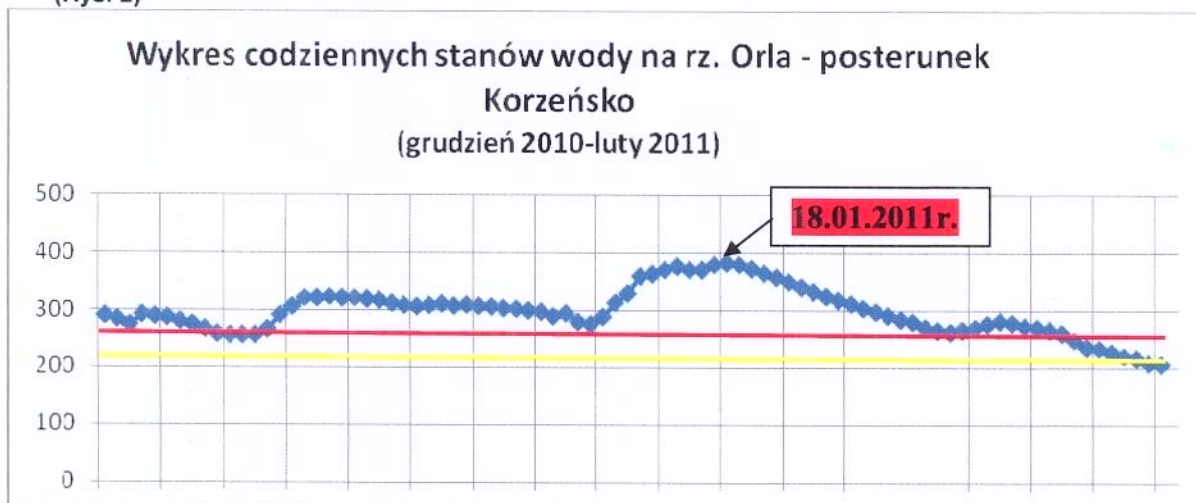
1. Obszar odwadniany mechanicznie (prawa strona)
2. Obszar odwadniany mechanicznie (prawa strona) – teren woj. dolnośląskiego
3. Obszar odwadniany mechanicznie (lewa strona) poprzez syfon typu SN-2 pod rzeką Masłówką, w km 8+815 z wylotem do rowu melioracji szczegółowych GR-I.
4. Obszar odwadniany mechanicznie (lewa strona) poprzez syfon typu SA-2 pod rzeką Masłówką, w km 3+970 z wylotem do zbiornika wyrównawczego przepompowni Warszewo
5. Możliwość odwodnienia:
 - mechanicznego lewostronnej części polderu poprzez otwarcie zasowy na rurociągu w prawym wale rowu M-I z wylotem do rowu podsiąkowego, z wylotem do syfonu typu SA-2 pod rzeką Masłówką w km 3+970, z wylotem do zbiornika wyrównawczego przepompowni Warszewo
 - grawitacyjnego, poprzez przepust wałowy z kłapą zwrotną w lewostronnym obwałowaniu rzeki Masłówki w km 3+890.

Pompownia Warszewo została zaprojektowana i wybudowana w latach osiemdziesiątych XX-go wieku, w celu mechanicznego obniżenia zwierciadła wody na przyległych użytkach rolnych. Obecnie dodatkowym obciążeniem pompowni jest rozbudowana sieć kanalizacyjna w miejscowości Rawicz, z której wody spływają poprzez oczyszczalnię ścieków i sieć rowów melioracji szczegółowych (obszar nr 4 ww. mapy) syfonem pod rz. Masłówką, do zbiornika retencyjno-wyrównawczego obiektu Warszewo.

W przypadku występowania wysokiego poziomu wody w rzece Masłówce, wody te nie mają ujścia grawitacyjnego poprzez przepust wałowy w km 3+890. Pompowanie z lewego zawala rzeki Masłówka, możliwe jest dopiero po spompowaniu części wód z prawego zawala przedmiotowej rzeki (mechanizm naczyń połączonych).

Wysoki poziom wody w rzece Masłówce w rejonie wsi Masłowo, Załęczce, Kąty i Folwark, występujący na przełomie 2010/2011 r., spowodowany był cofką wód z rzeki Orli. Stany wód na rzece Orli w tym rejonie osiągnęły, a nawet przekroczyły stany historyczne. Według wodowskazu IMGW na rzece Orli w Korzeńsku, stan wody na przełomie stycznia i lutego osiągnął 383 cm, przy najwyższym, jaki do tej pory notowano w 1997 roku, wynoszącym 373 cm. Stan ostrzegawczy wynosi na tym posterunku 220 cm, a alarmowy 260 cm.

(Rys. 2)

Po nastaniu warunków do ponownego włączenia pompowni, w dniu 22 lutego rozpoczęto pompowanie.

Nadmieniam również, że w 2010 roku dokonano modernizacji innej pompowni na rzece Masłówce (zlokalizowanej w miejscowości Iźbice), która ma zwiększyć skuteczność pompowania, a także przyczynić się do zmniejszenia zużycia energii elektrycznej przez zastosowanie nowych energooszczędnych urządzeń. W 2011 planowane jest zmodernizowanie pompowni Warszewo.

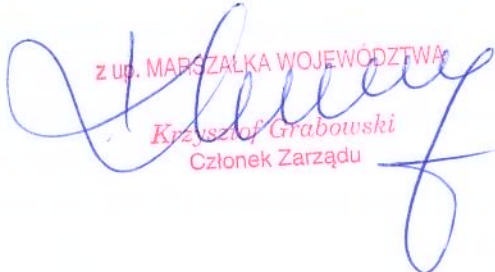
Potwierdzam, że połowie stycznia 2011 roku nastąpiło przerwanie wału na cieku Grobelka, na długości ok. 8 m, które zostało w trybie pilnym uszczelnione, poprzez zabudowę wyrwy.

Mając na uwadze skutki trwającego wysokiego stanu wód w wielkopolskich rzekach, w dniu 4 stycznia br. Marszałek Województwa Wielkopolskiego wystąpił do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z wnioskiem o zabezpieczenie dla województwa wielkopolskiego kwoty w wysokości co najmniej 80 mln zł, na bieżące utrzymanie cieków i urządzeń melioracji podstawowych, w stosunku do których, wykonuje uprawnienia właścicielskie Skarbu Państwa. Uruchomienie odpowiedniej ilości środków finansowych z rezerwy celowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na utrzymanie cieków

i urządzeń melioracyjnych Wielkopolski, umożliwi ujęcie w planie na rok bieżący prac konserwacyjnych na ciekach na terenie gminy Rawicz.

Niemniej, w wielu przypadkach ważny jest udział finansowy oferowany przez samorządy gminne, czy powiatowe. Takie wsparcie pozwala na szybszą realizację konserwacji cieków wodnych, skutkującą lepszym zabezpieczeniem przeciwpowodziowym przyległych gruntów.

Z powodzeniem

z up. MARSZAŁKA WOJEWÓDZTWA
Krzysztof Grabowski
Członek Zarządu

Załącznik:

- zdjęcia fotograficzne – 4 szt., przedstawiające stan pompowni Warszawo, który uniemożliwił pompowanie wody z pól przyległych do rzeki Masłówki.

1. Zalana przepompownia – widok na trafostację, halę pomp i budynek socjalny (4.02.2011r.)

2. Prawe zawale rzeki Masłówki wraz z drogą dojazdową na przepompownie (4.02.2011r.)

3. Prawe zawale rzeki Masłówki – widok na doprowadzalnik wody (4.02.2011r.)

4. Pompownia Warszewo – widok na zbiornik retencyjno-wyrównawczy (4.02.2011r.)

